

SCBX

Unlock to Business Transformation

30 กันยายน 2564

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
OFFICE OF TRADE COMPETITION COMMISSION, THAILAND

เกิดอะไรขึ้นกับธุรกิจธนาคารในประเทศไทย???

เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2564 ที่ผ่านมา ธนาคารไทยพาณิชย์แถลงแผนการปรับโครงสร้างธุรกิจธนาคารไทยพาณิชย์ โดยการจัดตั้งบริษัทใหม่ และ เปลี่ยนเป็นบริษัทแม่ในชื่อ SCBX ที่ไม่ใช่ธุรกิจธนาคาร เท่านั้นอีกต่อไป แต่จะเป็นบริษัทลงทุน (Holding Company) ที่ไม่ใช่โฮลดิ้งที่ไม่ประกอบธุรกิจ แต่จะมีบทบาทเป็น Tech Company คือ เข้าไปลงทุนถือหุ้นในหลากหลายธุรกิจในเครือข่ายของตนเอง

ทั้งนี้ยังอยู่ในขั้นตอนรอการอนุมัติจากผู้ถือหุ้น โดยจะทราบผลการปรับโครงสร้างดังกล่าวสำเร็จภายในเดือน พย. หลังการประชุมผู้ถือหุ้น SCB จะโดยมีเงื่อนไขว่าต้องมีลงมติเห็นชอบต่อการ Swap หุ้นไม่น้อยกว่า 90% ขึ้นไป (อัตราการโอนย้าย 1:1)

ผู้ถือหุ้นเดิม ทำการแลกหุ้นไปยัง SCBX แล้วจากนั้นก็ จะเพิกถอน SCB ออกจากตลาดหลักทรัพย์ออกไป

เปลี่ยนเพื่อให้ธุรกิจสามารถแข่งขันและเติบโตต่อไปได้

SCB จะจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นที่โอนแลกหุ้น (Share swap) ไปถือ SCBX จำนวน 70,000 ล้านบาท

เมื่อ SCBX ได้เงินปันผลมาแล้วเอาไปทำอะไร?

70% ใช้ในการจัดตั้งธุรกิจใหม่ (49,000 ล้านบาท)

30% นำไปจ่ายเป็นเงินปันผลพิเศษให้กับผู้ถือหุ้น SCBX คาดว่าจะจ่ายให้ได้ในปี 2565 (21,000 ล้านบาท)

ปัจจุบัน Market Cap. SCB อยู่ที่ 365,000 ล้านบาท (คำนวณปี 22 ก.ย. 2564) คิดเป็น 5.7%

ยานแม่ขับเคลื่อน (MotherShip)

เปลี่ยนสภาพเป็น บริษัททำโฮลดิ้ง (Holding Company) ที่มีการเข้าไปถือหุ้นในหลากหลายธุรกิจในเครือข่ายของตนเอง (เสมือนผู้จัดการลงทุนของบริษัทในเครือ)

นิยามคำศัพท์

Share Swap = การโอนแลกหุ้น โดยบริษัทผู้ซื้อออกหุ้นเพิ่มทุนใหม่เพื่อแลกหุ้นเดิมที่ถือโดยผู้ถือหุ้นของบริษัท

Holding Company = บริษัทที่ไม่มีการประกอบธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญเป็นของตนเอง

มีรายได้จากการถือหุ้นในบริษัทอื่นเป็นหลัก (เงินปันผลรับ) ซึ่งเป็นผลจากการลงทุนในบริษัทที่ประกอบธุรกิจในประเทศและ / หรือต่างประเทศ

ทำไม SCB ต้องปรับโครงสร้างธุรกิจตัวเอง??

การสร้างมูลค่าเพิ่มธุรกิจเติบโตขึ้น (Valuation) โดยสร้างมูลค่าเพิ่มจากการเติบโตของกลุ่มธุรกิจใหม่ที่เป็น Growth Business ทั้งนี้ในปัจจุบันธนาคารไทยพาณิชย์มี (P/E Ratio) หรือ Price-Earnings Ratio คือ อัตราส่วนราคาต่อกำไรของหุ้นบริษัทอยู่ที่ 7-8 เท่า แต่เนื่องจากขนาดของธนาคารมีศักยภาพที่ซ่อนอยู่ในผลิตภัณฑ์ต่างๆ มากทำให้อัตราส่วนดังกล่าวไม่ขยับขึ้นไปมากกว่านี้

ยกตัวอย่าง ผลิตภัณฑ์ Card X

ให้บริการสินเชื่อบัตรเครดิตส่วนบุคคล เมื่อพิจารณาจากวงเงินบัตรเครดิตแล้วจะทราบว่า มีอัตราส่วน P/E เยอะมากแต่เพราะอยู่ภายใต้ธนาคารเลยทำให้ไม่เห็นอัตราส่วนนั้น แต่เมื่อเปรียบเทียบกับหุ้นของบริษัทที่ทำสินเชื่อเฉพาะบัตรเครดิตอย่างเดียวจะเห็นว่า อัตราส่วน P/E อยู่ที่ 10 เท่าขึ้นไป

การที่มีบริษัทลูกในเครือเยอะจะทำให้สามารถกระโดดเข้าไปทำธุรกิจใหม่ได้เพิ่มอีกด้วย ทำให้เคลื่อนที่ได้คล่องตัว มีเอกภาพในการบริหารตามนโยบายในแต่ละรูปแบบธุรกิจบนเงื่อนไขและกฎหมายควบคุมที่ต่างกันของประเภทธุรกิจที่ลงทุน และเพิ่มรายได้ให้กับบริษัทแม่ด้วยเช่นกัน

- ธนาคารถูกกำกับโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand: BOT) รวมถึงในตลาดหุ้น ถูกควบคุมโดย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต).
- ธนาคารไทยพาณิชย์รู้ตัวว่าไม่สามารถสร้างรายได้หรือ รายได้หดหายไปจากค่าธรรมเนียมโอน หรือการคงไว้ซึ่งรายได้แบบเดิมเป็นเรื่องที่ยาก ประกอบกับพฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนไปลง ตลอดจนมีสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset) อาทิ DeFi, Cryptocurrency Token หรือแม้กระทั่งการปล่อยสินเชื่อประเภท Non – bank เกิดขึ้น
- แต่ในขณะเดียวกัน**ธนาคารไทยพาณิชย์กลับขยับตัวยาก เพราะมีกฎควบคุมจากทั้งแบงก์ชาติ และกลต.อยู่** จึงเลือกที่จะปรับโครงสร้างเพื่อรักษาหรือเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดให้มากขึ้น

แผนผังโครงสร้างธุรกิจ SCBX

New Growth Business

Cash Cow

บริการธนาคาร

SCB BANK

Digital Banking

ธุรกรรมธนาคารออนไลน์
เช่น Internet Banking

SCB Asset Mgt.

จัดการกองทุน

SCB Protect

ประกันภัย

SCB Julius Bear

วางแผนการเงิน

Myanmar SCB

Cambodia SCB

บริการการเงินดิจิทัล

Auto X

เน้นปล่อยสินเชื่อ และลิสซิ่งรับ
จำนำยานพาหนะให้กับกลุ่ม
ฐานรากหญ้า

Alpha X

ร่วมกับ Millennium Group เน้น
การปล่อยสินเชื่อให้กับกลุ่มบริษัท
รถหรู ยานพาหนะเรือยอร์จ

Card X

รับโอนกิจการออกจาก SCB
เน้นสินเชื่อบุคคล และการทำ
บัตรเครดิต โดยสามารถนำเข้า
จดทะเบียนหลักทรัพย์ได้

SCB Securities

ทำธุรกิจหลักทรัพย์ ซึ่ง SCB
Securities จะถือหุ้นใน
Token X ที่ดูแลเกี่ยวกับ
สินทรัพย์ดิจิทัล

- ☐ ธุรกิจเดิมที่มีอยู่แล้วและรับโอนกิจการออกจาก SCB
- ☐ ธุรกิจจัดตั้งใหม่ภายใต้การดูแลของ SCBX

บริการเทคโนโลยีและแพลตฟอร์มดิจิทัล

ลงทุนด้านเทคโนโลยีและ
นวัตกรรม

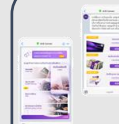
ธุรกิจปล่อยสินเชื่อออนไลน์
“เงินทันเดือ”

บริการส่งอาหาร delivery

ลงทุนด้านเทคโนโลยีและ
นวัตกรรม

Digital Lending
บริการสินเชื่อผ่าน
ดิจิทัล

MONIX ร่วมทุน
กับ Abacus บริษัท
โฮลดิ้งทางด้าน
เทคโนโลยีจากจีน

Tech X ร่วมมือกับบริษัท
เทคโนโลยีระดับโลก มุ่งเน้นทำ
ธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยี

Data X ลงทุนในธุรกิจ
แพลตฟอร์ม และเทคโนโลยี AI

(CP x SCB)

เน้นลงทุนในธุรกิจเทคโนโลยี
การเงินเท่านั้น เช่น DeFi

(AIS x SCB)

เน้นให้สินเชื่อดิจิทัล

นิยามคำศัพท์

Cash Cows = ผลิตรายได้ที่ทำเงิน มีอัตราการเจริญเติบโตของยอดขายต่ำ ส่วนครองตลาดเปรียบเทียบกับสูง (ตลาดเข้าสู่จุดอิ่มตัว)

New Growth Business = ธุรกิจใหม่ที่มีโอกาสเติบโตในอนาคต

“กิจการร่วมค้า” (Joint Venture)

โดยถือหุ้นร่วมกัน สัดส่วน 50:50

อีก 400 million USD.

หานักลงทุนประเภท Accredited Investor รายอื่นๆ เพิ่มเติมโดยให้มีสถานะเป็น LP

รวมจัดตั้งกองทุน 600 ล้านดอลลาร์ สรอ.

สถานะ = GP (2%)

(ห้างหุ้นส่วนสามัญ)

สถานะ = LP (98%)

(ห้างหุ้นส่วนจำกัด)

100 million USD.

สถานะ = LP (100%)

(ห้างหุ้นส่วนจำกัด)

100 million USD.

เน้นลงทุนในธุรกิจเทคโนโลยีการเงินด้าน Blockchain เท่านั้น (Fintech) เช่น (Decentralized Finance: DeFi) ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบของการลงทุนทำเองหรือเข้าไปรับช่วงต่อ (TakeOver) ในธุรกิจสร้างใหม่ (Startup) หรือเข้าไปเป็นกิจการร่วมค้า (Partner) ก็ได้

นิยามคำศัพท์

1. Venture Capital (VC) หรือธุรกิจเงินร่วมลงทุน ถือเป็นแหล่งเงินทุนอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถสนับสนุนด้านการเงินให้แก่ธุรกิจได้
2. Accredited Investor = ผู้ลงทุนที่มีไชรายย่อย (ผู้ลงทุนสถาบัน ตามประกาศคณะกรรมการ กสท. เช่น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทเงินทุน, ผู้ลงทุนรายใหญ่ (High Net Worth) กรณีบุคคลธรรมดาที่มีสินทรัพย์สุทธิตั้งแต่ 50 ล้านบาทขึ้นไป)
3. Blockchain = เทคโนโลยีว่าด้วยระบบการเก็บข้อมูล (Data Structure) ซึ่งไม่มีตัวกลาง แต่ข้อมูลที่ได้รับการปกป้องจะถูกแชร์และจัดเก็บเป็นสำเนาไว้ในเครื่องของทุกคนที่ใช้ฐานข้อมูลเดียวกันเสมือนห่วงโซ่ (Chain) โดยทุกคนจะรับทราบร่วมกัน ว่าใครเป็นเจ้าของและมีสิทธิในข้อมูลตัวจริง เมื่อมีการอัปเดตข้อมูลใด ๆ สำเนาข้อมูลในฐานเดียวกันก็จะอัปเดตตามไปด้วยทันที
4. DeFi หรือ Decentralized Finance = ระบบการเงินไร้ตัวกลางที่สามารถทำในสิ่งที่ระบบการเงินปัจจุบันหรือธนาคารทำอยู่ ไม่ว่าจะสร้างสินทรัพย์ กู้ยืม ค้ำประกัน โอนสินทรัพย์ รวมไปถึงสิ่งอื่นๆที่ระบบการเงินปัจจุบันทำได้ ซึ่งอาจรวมไปถึง ตลาดเงิน สินทรัพย์ หรือแม้แต่หุ้นเลยก็ว่าได้
5. General partners หรือ GP = ห้างหุ้นส่วนสามัญ (คู่ค้าที่แต่ละคู่จะรับผิดชอบร่วมกันไม่จำกัดความรับผิดชอบหนี้สิน)
6. Limited partners หรือ LP = ห้างหุ้นส่วนจำกัดเป็นฝั่งนักลงทุนหรือ Investor (หุ้นส่วนที่รับผิดชอบจำกัดซึ่งหุ้นส่วนจำกัดจะรับผิดชอบต่อหนี้สิน)

“กิจการร่วมค้า” (Joint Venture) โดยถือหุ้นร่วมกัน สัดส่วน 50:50

จุดแข็ง SCB x AIS

SCB มีต้นทุนการเงิน (Cost of fund)*
ที่ค่อนข้างต่ำราว 0.63%

AIS มีฐานลูกค้า ADVANC ที่มี Big Data
จากการเป็นเบอร์ 1 ในธุรกิจมือถือในไทย
โดยมีจำนวนลูกค้ากว่า 43.2 ล้านราย

AISCB

ทุนจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำนวน 600 ล้านบาท

ให้บริการสินเชื่อผ่านดิจิทัล
แพลตฟอร์ม (Digital Platform)

เพื่อสร้างการเข้าถึงบริการทางการเงินที่สะดวกมากขึ้น โดย
จะเปิดให้บริการด้านสินเชื่อ ก่อนขยายสู่บริการทางการเงิน
อื่น ๆ ต่อไป

สิทธิพิเศษสำหรับลูกค้าเอไอเอส

ข้อเสนอพิเศษสำหรับลูกค้าเอไอเอส

เงินด่วน สู้วิกฤติ
ยื่นกู้ อนุมัติ
รับเงินใน 15 นาที
รับเงินใน 24 ชม. ผ่านเงินกันเคอ

ดอกเบี้ย
2.50%*/เดือน
ปกติ 2.75% /เดือน

*2 พ.ย. 2563 - 31 ม.ค. 2564 ที่แอป myAIS เท่านั้น
ให้บริการสินเชื่อโดย บริษัท อีสอี อากาศ จำกัด

กดรับสิทธิ์

*ต้นทุนการเงิน (Cost of Fund) มีผลต่อการระดมทุน กล่าวคือ ดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำปัจจุบันเป็นทางเลือกให้ผู้ที่จะระดมทุนมีต้นทุนทางการเงินที่ต่ำ
ต้นทุนการดำเนินงานธุรกิจถูกลง เนื่องจากไม่ต้องมีตัวกลาง ค่าใช้จ่ายในการระดมทุนจึงต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับกู้เงินจากธนาคาร

ผู้เล่นในตลาดให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม (Digital Platform) ในไทย

การร่วมทุนระหว่าง SCB และ AIS

ลูกค้าจำนวน
16.3 ล้านคน

ผู้ใช้ทั้งหมด
43.2 ล้านคน

AISCB

เริ่มดำเนินธุรกิจนับจากปี 2565 เน้นกลุ่มลูกค้าที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการการเงินดั้งเดิม เช่น

1. กลุ่มที่มีรายได้ไม่ชัดเจน ระยะแรกจะเริ่มปล่อยสินเชื่อสินเชื่อซื้อเครื่องมือถือ
2. สินเชื่อบุคคล (Personal Loan)
3. สินเชื่อนาโน ไฟแนนซ์ (Nano Finance)

ที่มา: รายงานประจำปี SCB ปี 2563
ผลประกอบการ AIS (ข้อมูล ณ ส.ค. 2564)

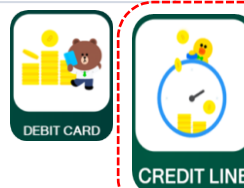
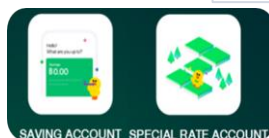
การร่วมทุนระหว่าง KBANK และ Line

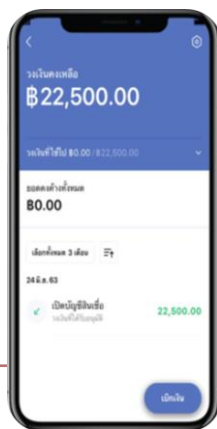
ลูกค้าจำนวน
16.6 ล้านคน

ผู้ใช้ทั้งหมด
50 ล้านคน

สินเชื่อเงินสด
อนุมัติภายใน
10 นาที

สินเชื่อส่วนบุคคลแบบดิจิทัลที่สามารถสมัครขอวงเงินได้ด้วยตัวเอง ทุกที่ ทุกเวลา และอนุมัติไว เพียงแค่มีรายได้ขั้นต่ำ 7,000 บาทต่อเดือนก็สามารถขอวงเงินให้ยืมได้โดยไม่จำเป็นต้องมีสลิปเงินเดือนหรือมีรายได้ประจำ

ที่มา: Line Thailand (ข้อมูล ณ กย. 2564)
รายงานประจำปี KBANK ปี 2563

บริษัทหลักทรัพย์คิงโปรมูลค่ากิจการสูงสุดในภูมิภาคอาเซียน

(Market Cap 100,000 million USD.)

sea
connecting the dots

Sea Group เข้าซื้อกิจการในประเทศอินโดนีเซียอย่าง Bank Kesejahteraan Ekonomi หรือ Bank BKE

Digital (Financial Services)
E-commerce

ผู้ให้บริการในไทย (ปี 62)
44.71 ล้านคน

บริษัท แอสเซนด
กรุ๊ป จำกัดเป็นบริษัท
ที่ให้บริการด้าน
การเงิน

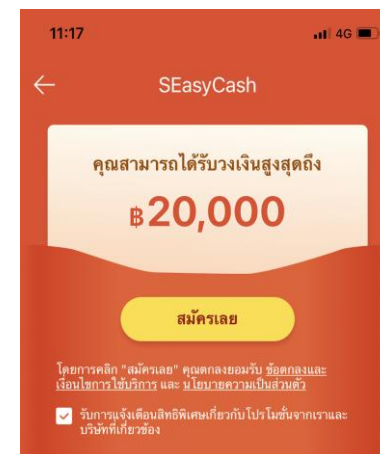

ShopeePay , Shopee Pay Later

สินเชื่อเงินสดที่ช่วยให้ลูกค้า Shopee สามารถเข้าถึงวงเงินสูงได้ภายในเวลาอันสั้น อีกทั้งยังไม่ต้องมีการขอหลักประกันใดๆ เพื่อเพิ่มสิทธิในการเข้าถึงสินเชื่อให้มากขึ้น โดยลูกค้าสามารถเลือกผ่อนชำระได้มากที่สุดถึง 3 เดือน

ShopeePay = กระเป๋าเงินออนไลน์ (เติมเงินเข้าไปในแพลตฟอร์มสำหรับใช้จ่าย)
Shopee Pay Later = การใช้งานสินเชื่อสำหรับลูกค้า Shopee เพื่อใช้ซื้อของบนแพลตฟอร์ม

ที่มา: Shopee Thailand (ข้อมูล ปี 2562)

ข้อคิดเห็นจาก สขค. ต่อการปรับโครงสร้างธุรกิจ SCBX

โจทย์ท้าทายสำคัญต่อหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องต้องวิ่งตามให้ทัน SCBX

- สถานะของ SCBX จะถือเป็น Holding Company ซึ่งมีหน่วยงานธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (กตท.) เป็นหน่วยงานกำกับดูแล
- จาก มาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ.การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 บริษัทที่มีฐานะเป็นโฮลดิ้ง (บริษัทแม่) ไม่เข้าข่ายเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

ทั้งนี้ กิจการร่วมค้า (Joint Venture) ไม่เข้าตามมาตรา 51 แห่ง พ.ร.บ.การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมประเภทกิจการนี้

- เนื่องจาก SCBX มีกิจการร่วมค้าเกิดขึ้น โดยเฉพาะการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม ภายใต้การจัดตั้งบริษัทชื่อ AISCB ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ.การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันการค้าจึงมีหน้าที่กำกับดูแลการประกอบธุรกิจต่อไป

โดยพฤติกรรมการแข่งขันทางการค้าที่อาจจะเกิดขึ้นในตลาดการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม คือ

1. การคุกคามผู้เล่นรายใหม่ (Barriers to Entry) มีอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มค่อนข้างสูง เนื่องจากมีต้นทุนในการเข้าตลาด (เงินทุน เทคโนโลยี ฐานข้อมูลลูกค้า) ตลอดจนการ Lock in effect จากการเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้งานของผู้บริโภคในการใช้งานแพลตฟอร์ม
2. โอกาสในการตกลงร่วมกันระหว่างคู่แข่งที่อยู่ในตลาดเดียวกัน เนื่องจากผู้เล่นในตลาดการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม เป็นบริษัทใหญ่และมีศักยภาพในการลงทุนที่สูงมาก

ความท้าทาย สขค. ต่อการกำกับดูแลธุรกิจการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม

- การปรับปรุงข้อกำหนดให้ครอบคลุมและเท่าทันต่อการทำธุรกิจรูปแบบใหม่ เช่น ประเภทการประกอบธุรกิจ
- การพัฒนาแนวทางการวิเคราะห์โครงสร้างธุรกิจให้สอดคล้องกับลักษณะรูปแบบธุรกิจใหม่ เช่น การนิยามขอบเขตตลาด, หลักเกณฑ์การคำนวณส่วนแบ่งตลาด

